

'IK BEN EEN VERDWAALDE OOSTERLING IN HET WESTEN'

door Maarten Beirens (De Standaard, 27/03/2009)

ANTWERPEN - Wim Henderickx, componist, waagt zich na meer dan vijftien jaar opnieuw aan symfonische muziek. Zijn nieuwe werk 'Tejas' beleeft vanavond zijn wereldcreatie.

Aanvankelijk wou Wim Henderickx een echte symfonie schrijven, maar Tejas, zijn nieuwe compositie, werd uiteindelijk het zesde luik van zijn 'Tantric Cycle'. Het uitgangspunt van die cyclus vormen de principes en symbolen van het tantrisme. De vorige delen varieerden van een strijkkwartet (The seven chakra's) tot de abstracte kameropera Void. Tejas, het voorlaatste luik, is 35minuten lang en geschreven voor een fors bezet symfonisch orkest.

In de muziek van Henderickx is tantra iets helemaal anders dan de 'esoterische nonsens' - zoals hij het zelf noemt - en de boekjes over erotiek, Kama Sutra en andere exotische frivoliteiten die je tegenwoordig onder de noemer 'tantra' in de winkels vindt.

'Erotiek is niet wat mij interesseert in het tantrisme', zegt Henderickx. 'Wel de manier waarop de relatie tussen het kleine en het overkoepelende wordt gezien, tussen microkosmos en macrokosmos. Daar kun je in de muziek analoge principes voor vinden: in alle werken van de "Tantric cycle, vormt hetzelfde harmonische materiaal de kern die naar een overkoepelende vorm wordt uitvergroet.'

Energievelden

Prompt haalt Henderickx zijn compositieschetsen boven, vol schema's en tabelletjes, die laten zien hoe over de plaats van elk detail is nagedacht en hoe die details verbonden zijn met spirituele basisbegrippen als de vijf elementen (lucht, aarde, vuur, water en 'akasha' - ether), die je onder meer terugvindt in de vijf orkestgroepen, of de zeven 'chakra's' (energievelden), die overeenkomen met de zeven instrumenten die een solistische rol krijgen.

Met Tejas knoopt Wim Henderickx ook weer aan bij zijn Raga's voor orkest, waarmee hij vijftien jaar geleden al een eerste keer de oosterse thematiek opzocht. Nadien concentreerde hij zich vooral op opera, maar die fascinatie voor het oosten is sterker terug dan ooit, ook al is het symfonische orkest zowat de ultieme westerse bezetting.

'Aanvankelijk had De Filharmonie mij gevraagd of ik een symfonie wou schrijven. Dat wou ik zeker, en dat wil ik eigenlijk nog steeds. Maar toen het concreet begon te worden, merkte ik dat ik telkens teruggezogen werd naar die oosterse spirituele thema's. Zo is Tejas uiteindelijk toch een "oosters, werk geworden. Ik voel mij een verdwaalde oosterling in het westen.'

De ondertitel van het werk luidt 'What does the sound of the universe look like?'. 'Tejas verenigt enkele van mijn oude fascinaties: sterrenkunde, supernova's, pulsars, enzovoort. De ondertitel is wat dat betreft letterlijk te nemen: ik vraag mij af hoe die delen van het universum klinken, hoe klank in de ruimte kan bestaan. Een van de vorige delen van de "Tantric Cycle, had als titel Nada Brahma: "god is klank,. Dat idee komt in Tejas terug.'

Klinkt dat niet wat zweverig? 'Integendeel', zegt Henderickx lachend. 'Tejas wordt een energiek, heel aards stuk.'

De Filharmonie speelt 'Tejas' en Stravinsky's 'Sacre du Printemps' op 27/3 (Antwerpen, De Singel) en 28/3 (Brugge, Concertgebouw)